

Budapest I. kerület Budavári Önkormányzat

Előterjesztés

Budapest I. kerület Budavári Önkormányzat Képviselő-testületének

2025. január 23-i rendkívüli ülésére

Rajkai Mihály emléktábla elhelyezéséről a Budapest I. kerület, Iskola utca 36. szám alatti lakóházra

A képviselő-testületi ülés formája: nyilvános ülésen tárgyalandó
Elfogadásához szükséges többség: egyszerű többség

1. ELŐTERJESZTÉS

Tisztelt Képviselő-testület!

A Budapest I. kerület, Iskola u. 36. számú épület földszintjén lévő „RAJKAI” elnevezésű üzlet (üzemeltető: Új ISOLABELLA Kft.) története az elérhető források szerint a Monarchia időszakáig nyúlik vissza, a hely története szinte családragény is. Unk Emília és Unk János nemrég édesapjuktól vették át az üzletet, majd felújították a korábbi „Isolabella” vendéglőt és „RAJKAI” néven 2023-ban újrainították az üknagyapjuk, Rajkai Mihály által 1899-ben épített házban. Tavaly év végén Unk Emília és Unk János kérelemmel fordultak a Budapest I. kerület Budavári Önkormányzathoz, hogy saját költségükön egy homlokzati emléktáblával emlékezhessenek meg Rajkai Mihályról.

Rajkai Mihály (1835-1912), sokak által ismert elnevezése szerint Rajkai bácsi, a Víziváros köztisztviselőben álló vendéglőse volt. Rajkai Mihály 1835 őszén született Rumpeltes Mihály néven, később magyarosította a nevét Rajkaira, mivel Rajkán látta meg a napvilágot. Rajkai Mihály fiatalon hagyta el szülőfaluját, Budára és a várba postakocsin érkezett, ahol távoli rokona, Dax Mátyás élt a családjával. Mivel Dax úr háza aljában működött a saját vendéglője és munkát is tudott kínálni, befogadta rokonát. Miután Mihály beletanult a vendéglős szakmába, Kecskemétre költözött, és ott kezdett önálló életbe. Megtanult magyarul, és a nevét is ekkor változtatta meg. Közben Budán Dax Mátyás eladta a várbeli ingatlanját, és egy nagyobb házba, a mai Iskola utca 16. szám alá költözött, ahol egy új vendéglőt nyitott. Visszahívta Budára a Kecskemétre költözött távoli rokont, Rajkai Mihályt, aki 1864-ben átvette a Noé Bárkáját, egy évvel később pedig feleségül vette Dax Mátyás unokáját, Dax Jozefát.

A vendéglő a Noé Bárkája nevet a Duna vízszint-emelkedésétől védett elhelyezkedése miatt kapta, mert az Iskola utcáig, a vendéglőig már nem ért el a kiöntő víz, így az a folyó áradása idején is biztonságos hely volt. Az 1872 után tulajdonossá is váló Rajkai vendéglátói hozzáállása népszerűvé tette a helyet. A vendéglő 30 éven keresztül működött magas színvonalon a tulajdonos irányításával, majd Rajkai Mihály 60 évesen visszavonult, és bérbe adta a helyet. Ekkor építtette az Iskola u. 36. szám alatti házat, ahova népes családjával költözött. Rajkai Mihály 1921 februárjában, 86 éves korában hunyt el.

Az 1899-ben felépült házban élt a Rajkai család a II. világháború utáni kommunista hatalomátvételig. A házat ebben az időben államosították, a család egy lakást tarthatott meg. A rendszerváltást követően vásárolhatták vissza az épületet lakásról lakásra, hogy ismét Rajkai Mihály leszármazottai élhessenek benne.

Budapest I. kerület Budavári Önkormányzatának a *kerület területén felállítható emléktáblákról* szóló 21/2009. (IX.25.) Kt. rendelete (a továbbiakban: Rendelet) 2. §-a alapján „*Budapest I. kerület közigazgatási területén, közterületen vagy közterületről látható helyen (telken, építményen, növényzeten) emléktáblát csak a Budapest I. kerület Budavári Önkormányzat helyezhet el.*” Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy a különböző helyekről érkező megkeresésekről a Képviselő-testületnek kell döntenie.

A Rendeletben szabályozott általános feltételeknek és a Rendelet 3.§ (1) bekezdése szerinti mérlegelési szempontoknak is megfelel egy Rajkai Mihály emléktábla elhelyezése az általa épített házon. Az Iskola utca a védett világörökségi területen fekszik, így a tábla megjelenésében az örökségvédelmi hatóság véleménye lesz döntő (tábla elhelyezése örökségvédelmi bejelentéshez kötött (hivatkozás: 68/2018. (IV.9.) Korm. rendelet 64. § (2) bek. c) pont, cb) alpont). Ebből következően az emléktábla megjelenését, méretét, anyagát, szövegezését az örökségvédelmi hatóság fogja meghatározni.

Az emléktábla elhelyezéséhez minden esetben az adott ingatlan, illetve épület tulajdonosainak hozzájárulása is szükséges. Figyelemmel arra, hogy az ingatlan a család tulajdonában áll, a kérelem tulajdonjogi szempontból igazolt.

Tájékoztatom a Képviselő-testületet, hogy jelen előterjesztés döntésének nincsen költségvetési vonzata, kezdeményezők a táblával kapcsolatos minden költséget vállalnak.

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt.) 46. § (1) bekezdése alapján az ülés nyilvános, és az Möt. 50. §-ából levezethető főszabály alapján a képviselő-testület egyszerű többséggel szavaz.

Fentiekre tekintettel kérem a Tisztelt Képviselő-testületet jelen előterjesztés megtárgyalására!

2. DÖNTÉSI JAVASLAT

Budapest I. Kerület Budavári Önkormányzat Képviselő-testülete

.../2025 (I. 23.) önkormányzati határozata

Rajkai Mihály emléktábla elhelyezéséről a Budapest I. kerület, Iskola utca 36. szám alatti lakóházra

Budapest I. kerület Budavári Önkormányzat Képviselő-testülete a kerület területén felállítható emléktáblákról szóló 21/2009. (IX.25.) Kt. rendelet 3.§ (1) bekezdése alapján hozzájárul ahhoz, hogy a Budapest I. kerület, Iskola utca 36. szám alatti lakóház utcai homlokzatára kihelyezésre kerüljön Rajkai Mihály emléktábla a kezdeményezők vállalásának megfelelően teljes költségviselésük mellett a szükséges és a jogszabályok által előírt hatósági hozzájárulások és engedélyek beszerzése esetén.

Határidő: az érintett felek értesítése a döntéstől számított 8 napon belül
Felelős: polgármester

3. AZ ELŐTERJESZTÉS MEGFELELŐSÉGÉRE VONATKOZÓ ALÁÍRÁSOK

Az előterjesztés
szakmailag
megalapozott:

Csány Éva
irodavezető

Az előterjesztés
és a döntés költségvetési hatásainak
vizsgálata és megjelenítése megtörtént:

Kis Tímea
gazdasági vezető

Az előterjesztés törvényességi
vizsgálata megtörtént:

dr. Bartos Diána Petra
aljegyző

Budapest, 2025. január 20.

Az előterjesztés
tárgyalásra alkalmas:

dr. Sölch Gellért
jegyző

Az előterjesztést a Képviselő-
testület ülésére benyújtom:

Böröcz László
polgármester

Budapest, 2025. január 20.